

In prav tako je bilo tudi pri teh redukcijah. Obžalovati je le, da so se redukcije tokrat masčevale ne na pravih krivcih, ampak nad nedolžnimi, t. j. nad posameznimi učnimi osebami, ki niso imele nobenih stikov s svojo ječasnimi nepotrebnimi razširitvami.

V naši oblasti pa se je izvršilo razširjenje šol in ustanovitev novih paralel in razredov kar »en gros« in skoro kar čez noč. Tega napredka bi morali biti pravzaprav veseli. Saj je skoro vsaka druga šola dobila nov razred. In vendar ne moremo biti povsem zadovoljni!

Znano je, da stoji šolstvo v mariborski oblasti že od nekdaj razmeroma na dokaj visoki stopnji. Res je, da v vojnem času ni napredovalo. Tudi povojne razmere so take, da ga niso bogzna kako pospeševale. Kljub vsemu temu pa še vendar nismo bili tako nizko, da bi bilo potreba kar naenkrat otvoriti nad 150 novih razredov, tako da je bila skoro vsaka druga šola deležna te dobrote. Dasi število otrok narašča zlasti zadnja leta, je vendar potreba računati z raznimi olajšavami, oproščenji in z nerednim obiskom vsled dela in vremenskih pojavov. Marsikje je bilo nemogoče izvršiti v tako kratkem času vse priprave za otvoritev novega razreda. In dasi je ljudstvo splošno naklonjeno šoli, vendar so razširitve v mnogih krajih naletale na odpor in se bodo morale brez dvomno ukiniti tam, kjer ni zadostnih stvarnih razlogov za njihov nadaljnji obstoj. Ako pa bi se bile izvršile predvarno in stopnjema, bi vsega tega ne bilo. In zoper boje tisti, ki bodo pri tem trpel neupravičeno — učitelj.

Z razširjevanjem in nameščanjem se je šlo celo tako daleč, da je zmanjkalo učnih oseb, in je še danes lepo število razredov nezasedenih na takih šolah, kjer razredi že obstojajo in so tudi neobhodno potrebni. Pri tem pa moramo upoštevati, da danes še vedno službujejo 35-letniki, ki imajo že polno službeno dobo. Ti bodo brez dvoma morali v kratkem oditi, in potem bo potreba še večja.

Hren.
— **Upravitelj.** Ministrstvo prosvete je na našo intervencijo odločilo: 1. da ostane glede učne obveznosti šolskih upraviteljev še v nadalje v veljavi predpis ministrstva prosvete O. N. br. 38.489/27.; 2. ugodilo pa je, da se predpis izmenja v toliko, da je glede nadomeščanja obolelega učiteljskega postopati v smislu dosedanjih v območju ljubljanske oblasti veljavnih predpisov.

— **Ukinjeni in novi razredi.** Vse razrede, ki so bili v šolskem letu 1927./28. ukinjeni ali na novo tvorjeni, je po odloku prosvetnega inspektorja javiti prosvetnemu oddelku. Javiti je tudi razrede, ki so bili ukinjeni, a s posebnim odlokom ponovno vzpostavljeni.

— **Kakor smo razvideli iz dopisov vzdržujejo neke liste naši člani,** kar moramo posebej ugotoviti.

— **Projekt o reviziji uradniškega zakona** je izšel v »Poštnem Glasniku« in smo ga razposlali vsem predsednikom okrajnih učiteljskih društev.

— **Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani:** Kolodvorska ulica 7 ima v zalogi več žepnih koledarjev za leto 1925. in 1926. Koledarji imajo bogato vsebino strokovnih člankov iz vseh kmetijskih panog, merjenje lesa, preračunavanje itd. Zadruga pošlje koledar brezplačno vsem učencem ponavljalnih ali kmetijsko-nadaljevalnih šol, ako pošljejo znamko za 1 Din za poštino. Tovariši upravitelji, pojdite učencem na roke in naročite koledarje skupno.

— **Pažnja na šolsko dolžnost.** Ker so obiskovalna spričevala za sprejem v srednjo šolo ukinjena, dobijo učenci ob pristopu v srednjo ali meščansko šolo izkaz o šolskem napredku. Ker pa velja ta za 8 let in ker mora voditi osnovna šola evidenco otrok do njihovega 14. leta, morajo ravnateljstva srednjih in meščanskih šol vrniti osnovni šoli izkaze tekom enega meseca po sprejemu učenca na njihov zavod.

— **Narodne noše** so bile zopet videti posebno lepe ob priliki jesenske razstave v Ljubljani. Razveseljivo je, da se je udeležilo te lepe revije tudi več tovarišic, ki so do dobile diplome. To povedano na uho. Dalje bi rad zaupal še eno skrivnost. Prihodnje leto bo velika moda »Slovenska dečeva«. Posebne vrste blago se bo dobilo le pri eni tvrdki, ki bo obenem izdelala »dečve« za naravnost smešno nizko ceno, če bode prigrasov dovolj. Na eno opozarjam. Kmečka dekleta posnemajo dandanes mestno modo in nošo in ob nedeljah je obrnjenih na stotine oči na toaletne gospodinje učiteljice. Prav tako jo opazujejo tudi ob delavnikih in kmečke mojškerce hitro kaj odgledajo in posnamejo. Če bodo nosile gospodične »dečve«, jih bodo nosile tudi kmečke žene. Verujte, da ima učiteljica v tem pogledu velikanske zasluge, ali velik greh. Sedaj pa kakor hočete? Več že izveste. Tov. pozdravi!

Božo.
— **Razstavo čipkarskih izdelkov** priredi ob priliki učiteljskega zborovanja tov. B. Račić iz Ljubljane v Kamniku dne 5. oktobra 1927 na deški osnovni šoli. Tem potom opozarjamo vsa društva, ki hočejo videti prelepo propagandno razstavo Drž. osred. zavoda za žen. dom. obrt v Ljubljani, naj se obrnejo na zavod od tov. Račića, ki rad ustreže društvom in ima ob tej priliki informativno predavanje o čipkarstvu.

— **Rokotvorni pouk v delovni šoli.** »Učiteljski Tovariš« je dne 22. septembra prinesel članek, v katerem pisec opozarja na strokovno temeljito sestavljen knjižico: »Rokotvorni pouk v delovni šoli«, spisal A. Novak. Kdor je to knjigo natančno pregledal, lahko reče, da je pisec članka povedal mnenje nas mnogih in nam govoril iz srca. Razveselili smo se te izdaje, saj

smo večina še vsi začetniki na polju delovne šole in prav ta knjiga nas bo lepo upeljala v ta pouk. Nobena učiteljska knjižnica bi ne smela biti brez nje, na večerrednicah morda po par izvodu. Zanimati bi se morali za to praktično in res potrebno knjigo zlasti upraviteljstva, ne pa morda neprečitane kratkoma vrtni avtorji, a na šoli pa ostane učiteljstvo, ki je brez vsake prakse, brez navodila za delovno šolo in rokotvorni pouk. Ni čuda potem, da učiteljstvo ne gre z veseljem na delo, da celo boji se ga. Ker je cena te knjižice, ki jo bomo tako vsestransko lahko rabili pri pouku v delovni šoli, res nizka (25 Din), bi bilo pametno, da si jo nabavi vsak tovariš(ica) za svojo knjižnico, ker jo lahko vzame potem v roke, kadarkoli se mu zljubi.

A. K.
— **Otvoritev nove šole v Bevkah pri Vrhniki.** Nova šola se bo otvorila dne 16. oktobra 1927. Prireditelj bo celodnevna, in sicer: 1. ob 10. uri sv. maša. 2. Otvoritev šole. 3. Blagoslovitev. 4. Pogostitev šolarjev. 5. Obed. 6. ob 14. uri šolska veselica. — **Vlak iz Ljubljane,** odhod ob 7.48, do Loga in Drenov grida. Za obed bo preskrbljeno in naj se vsak udeleženec, ki reflektira na obed, javi z dopisnico upravi šole. Da ne bo zmede je vpsolati te prijave zadnji čas do četrta, t. j. 13. oktobra 1927. Vabimo vse p. n. tovariše(ice), da prihite ta dan med nas. Prireditelj ob vsakem vrenenu.

Uprava šole.
— **Uspesoblenostne preizkušnje** za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Ljubljani dne 4. novembra 1927 ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje za pričetek usposoblenostnih preizkušnji se naj predložijo po običajni uradni poti pravočasno pristojnemu sreskemu šolskemu nadzorniku, da bodo najkasneje do dne 20. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščten, bo pravočasno obveščen; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošiljala. — **Izpraševalna komisija** za osnovne in njim sorodne šole v Ljubljani.

— **Uspesoblenostni izpiti** za osnovne šole se prične na državnem moškem učiteljskem v Mariboru dne 3. novembra t. l. ob 8. uri. Pravilno opremljene prošnje se naj predložijo uradnim potom, tako da jih komisija dobi vsaj do 20. oktobra t. l. v roke. Kdor ne bi bil pripuščten, bo pravočasno obveščen. Posebnih vabil komisija ne bo pošiljala. **Predsednik komisije.**

— **Z ozirom na našo notico v »Učit. Tov.«** od 2. julija 1927 »Okr. učit. dr. v Ljubljani« smo prejeli informacijo, da je bila poslana uredništvu brez vednosti predsednikov ter po njegovi izjavi poročilo, ki ga križirizira dopisnik, odgovarja glede zbor. gor. dr. istini ter se je neosnovano žalilo našega člana, ki je poslal notico v »Jutro«.

— **Diplomski izpiti.** Na Višji pedagoški šoli v Beogradu se prične diplomski izpiti dne 10. oktobra, a na Višji pedagoški šoli v Zagrebu pa dne 17. oktobra ob 8. uri zjutraj.

— **Zahvala.** Učiteljstvo deklishe osnovne šole v Trbovljah je poslalo 100 Din v poskušanje spomina gospe dr. Čerinove za Učiteljski konvikt v Ljubljani. Iskreno zahvaljujem! — **Josip Kobal,** blagajnik.

— **Iz srednjih šol odpušteni učenci.** Po koncu drugega trimesečja odpuščajajo iz srednjih šol nesposobne učence. Ker ostanejo ti do konca šolskega leta radi izpita učenci srednje šole, se jih v tem času ne sme sprejeti na osnovno šolo, ker bi bili sicer istočasno učenci dveh zavodov.

— **Tiskovna založba v Mariboru** je izdala lično mladinski knjigo »Mali risar«, o kateri so podali naši pedagogi že svoječasno zelo ugodno mnenje. Ima blizu 100 risb z 200 zelo dovtipnimi in zelo duhovitimi verzi. Knjiga je primerna za mladino, ki še ne pohađa v šolo, kakor tudi za mladino, ki je v prvem ali v drugem šolskem letu. Črke so velike in lahko čitljive. Papir je najboljši karton. Knjiga stane s poštnino vred 25 Din in jo toplo priporočamo. Te dni je založba razposlala na učiteljstvo knjige in smo uverjeni, da bo vsakdo knjigo obdržal.

Naporno duševno delo ubija!
Varujte zato živce!
Pijte rženo žitno kavo ŽIKO!

Pokret učiteljic.

— **Z V dne 16., 17. in 18. oktobra t. l.** se vrši skupščina »Narodnega ženskega Saveza kraljevine SHS« v Palacu pri Subotici. Na vzporedu so referati: 1. »O pacifizmu«, 2. »O vzgoji in reorganizaciji šolstva za žensko mladino«, 3. »O higijeni in šolju«. Za obravnavo vprašanja pod 2. točko so določene referentije, posebej za osnovne, meščanske šole in učiteljice, posebej za strokovne in srednje šole. Tovarišice, ki se nameravajo udeležiti skupščine, naj to javijo čim prej »Društvu učiteljic« ali katerikoli ženski organizaciji, ki je član Saveza, da dobe legitimacijo. Zaprošeno je dovoljenje znane vožnje in dopusta za udeležence.

— **Manifestacijski shod za žensko volilno pravico** prirede ženske organizacije na inicijativ »Ženskega pokreta« v Ljubljani, dne 9. oktobra t. l. ob 15. uri v Mestnem domu. Le s sodelovanjem žene v vsem javnem življenju se bo dvignil narod kulturno in gospodarsko; brez sodelovanja in brez vpliva na merodajnih mestih so učiteljice vezane roke kot vzgojiteljice naroda. Zato zavedne tovarišice ne bodo zamudile prilike, da v nedeljo skupno z drugimi ženami manifestirajo za žensko volilno pravico!

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

— **O izobraževalnem tečaju v Ljubljani** je podal pri Ptujemskem učiteljskem društvu dne 17. septembra t. l. poročilo tov. Kmet. Iz vsega kar je povedal se je videlo, da je v tečaju z napeto pozornostjo sledil predavanjem in debatam, saj je podal par izvlečkov iz referatov, ki še nikjer niso bili natisnjeni. Vse poročilo je bilo vseskozi objektivno podano. Navzoči so se mu zahvalili z glasnim odobravanjem. — Poročilo tovarišice Mervičeve o izobraževalnem tečaju se je preložilo na prihodnje zborovanje.

Krožki. Tov. predsednik je nato poročal, kako so si tovariši zamislili na pokrajinski skupščini delovanje učiteljstva v krožkih.

Tukajšnje učiteljsko društvo bo zborovalo vsak drugi mesec, istotako se bodo sklicevali krožki vsak drugi mesec.

Kakor pri zborovanjih, bo tudi pri krožkih navzočnost učiteljstva obvezna.

Nato so se rajonirali posamezni krožki, katerih je v srezu šest ter so se določili sklicatelji istih.

— **Samoizobraževalni krožki v radovljiškem okraju.** Na zborovanju Radovljiškega društva dne 14. septembra t. l. na Jesenicah se je razvil razgovor o pedagoških krožkih, katerega so se udeležili tovariši (ice): Mrovlje, Pibrovce, Vider, Bratina, Schrotova in Zagar. Sklenilo se je, da se ustanovi dva krožka za radovljiški okraj, in sicer: Jeseniški in Radovljiški. Predsednikom sta bila izvoljena: za Jeseniški krožek tov. Mrovlje, za Radovljiškega pa tov. St. Zagar. Krožka zborujeta 12. oktobra 1927. Snov: Delovna šola po Blonskega knjigi »Arbeitschule«.

V svrhu proučevanja delovne šole se sprejme predlog tov. St. Zagarja, da si nabavi oba krožka knjigo: Blonski »Arbeitschule«; tov. Pibrovca pa se naprosi, da nasvetuje še druge knjige, ki bi se kupile v ta namen.

Razpisi služb.

— **Na šestrazredni deklisli osnovni šoli v Konjicah.** srez Konjice se razpisuje služba šolske upraviteljice v stalno namestitev. Prošnje je vložiti do dne 31. oktobra 1927. Podrobnosti glej v »Uradnem listu«.

Ferijalni Savez učiteljstva.

— **VIII. kongres 20.—23. avgusta v Novem Sadu.** Točno poročilo o poteku kongresa sem podal že v dnevnih meseca avgusta. V kratkem bi podal samo to, kar tangira nas učitelje. Na kongresu sem stalvil resoluciji: 1. Učiteljstvo ima svoje glavno poverništvo in vodi organizacijske posle direktno s »Centralo« v Beogradu, ker se je v praksi izkazalo za najboljšo. Podružnice odpadejo, ostala bi samo učiteljska poverništva v vsaki pokrajini. 2. Glavna zahteva pa bi bila, da nam F. S. prepusti eno kolonijo ob morju, v prvi vrsti na Bolu na Braču, kjer smo letovali že v teh počitnicah. Ob tej zahtevi je sklepal »U. odbor« 22. t. m., ki je v principu za učiteljsko kolonijo, samo do sedaj ne vemo katero. V kratkem času bo to rešeno in pričeli bomo z organiziranjem kolonije, kjer bo lahko letovalo trikrat po 15 dni skupno 450 učiteljev iz cele naše države. V upravo F. S. so bili izvoljeni zastopniki profesorjev in učiteljev. O nadaljnjih uspehih poročam, ko bodo naše zahteve popolnoma realizirane. — **Za F. S. U.: Slavko Mrovlje,** učitelj, gl. pov. in član Saveza, Suda, Jesenice, meščanska šola.

Društvena zborovanja UJU.

Vabila

— **OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA** bo zborovalo v soboto 15. oktobra t. l. ob 9. uri v dvorani Mestnega doma v Ljubljani s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo delegatov o pokrajinski in glavni skupščini. 2. Predsednikovo poročilo o seji širšega sveta. 3. Delitev društva v dve samostojni društvi, poročila tov. Keržišnik. 4. Slučajnosti. — **Odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARIBORSKI ŠOLSKI OKRAJ** ne zboruje 8. t. m. temveč v soboto 15. t. m. v kazinski dvorani in to na prošnjo pedag. krožka in odseka pov. UJU Ljubljana za reformo osnovne šole v Mariboru.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLSREZ LJUTOMER-GORNJA RADGONA** zboruje v soboto, dne 15. oktobra 1927 v Radincih. Dnevni red zborovanja: 1. Odboritev zapisnika o zadnjem zborovanju. 2. Rešitev došlih dopisov. 3. Razne šolske in stanovske zadeve. 4. Poročilo o glavni skupščini v Skoplju. 5. Poročilo o pokrajinski skupščini v Kranju. 6. Predlogi in nasveti. 7. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

Poročila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ ŠMARJE-ROGATEC** je zborovalo dne 17. septembra 1927 v Rogatcu ob skoro polnočtevni udeležbi članstva.

Pred zborovanjem se je vršila odborova seja. Potem je tov. predsednik Josip Cencič pozdravil vse navzoče, posebno pa gosta g. med. Pertla ter nanovo pristopivše člane. Ti so: Ahtik Josipina, Duje Mirko, Luževič Jozefa, Macak Božena, Petrič Marica, Rakovšček Josip, Röck Marija. Izrekel

je tov. Matildi Leckerjevi sožalje radi smrti njene matere, čestital je tov. Ahtikovi na velikih uspehih, ki jih je žela za predavanja o priliki pokrajinske skupščine v Kranju ter pri izobraževalnem tečaju v Ljubljani. Poročal je o kretanju našega društva med počitnicami. a) Pokrajinske skupščine v Kranju so se udeležili: Jos. Cencič in Jos. Kivel kot delegata, tov. Zidar Verena prostovoljno ter tov. Ahtikova kot referentinja teme »Naša mati«. b) Glavne skupščine v Skoplju se iz gmotnih ozirov ni udeležil noben zastopnik našega društva. c) Izobraževalnega tečaja v Ljubljani se je udeležilo 5 članov: Jos. Kivel, Matilda Leckerjeva, Jos. Rakovšček in Ivanka Stražkova ter Jos. Ahtikova kot referentinja teme »Izvenšolsko delo učiteljic«. Končno je predsednik še na kratko obrazložil izid gospodarske afere pov. ter poročal o pomoči družini tov. Möderndorferja.

Dopisi: a) Vabilo Zveze državnih namučencev za Slovenijo k izrednemu običnemu zboru ter prošnja, naj društvo pošlje prvi obrok članarine. b) Vabilo Učiteljske tiskarne k pristopu v njeno zadrugo z deleži 250 Din. c) Poročilo pov. UJU v Ljubljani glede revizije zapisnika in računov. Članstvo je vzelo te dopise na znanje.

Predavanje. O samoizobraževalnem tečaju je poročala tov. Stražkova.

O »Sadjarstvu« je predaval tov. Pucelj ter nam svoj obširni in velezanimivi referat ponazoril z lepimi risbami. Članstvo je pazno poslušalo ter se predavatelju živahno zahvalilo.

Določitev članarine. Sklene se, da bodo člani v novi poslovni dobi plačali 170 Din letne članarine.

Slučajnosti.

Prihodnje zborovanje in občni zbor bo 8. novembra 1927 v Rogatcu.

— **SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ MURSKA SOBOTA** je zborovalo 24. septembra v Murski Soboti. Izmed 76 članov je bilo navzočih 61. Na novo je vstopilo 11 članov in članice, vsled preselitve pa je izstopilo 8 članov.

Dopis. Značilen je dopis bivše članice, ki je pred leti izstopila iz društva, ker ni marala plačevati članarine. Po treh letih službovanja v Dalmaciji je bila reducirana, sedaj pa prosi, da ji društvo finančno pomaga in ji preskrbi zopet službo v Sloveniji.

Sledila so poročila: O pokrajinski skupščini v Kranju in o glavni v Skoplju ter o izobraževalnem tečaju v Ljubljani. Prvi dve poročili je podal tov. Hočevar, slednje pa tov. Štubelj. Spodbujalo se je članstvo k intenzivni samoizobrazbi.

Delo v ped. didaktičnih krožkih naj se poglubi.

Po blagajniškem poročilu posnemamo, da je plačalo društvo vse obveznosti v pretečenem letu. Sprejet je bil važen sklep glede zaostankarjev. Z obžalovanjem se je vzela na znanje izjava nekega profesorja bivšega učitelja o učiteljstvu. Zalostno je, da se takim še izroča učiteljski naraščaj v vzgojo!

Glede drv za šolske upravitelje na državnih in verskih šolah se intervenira na pristojnih mestih.

Ugotovilo pa se je, da precejšen del učiteljstva v našem srezu še ni organiziran, po večini vsled brezbrzičnosti. Parasitov, ki bi radi živeli od dela drugih, ne maramo!

Odbor.

— **POROČILO O POTEKU UČITELJSKEGA ZBOROVANJA ZA SREZ LJUTOMER-GORNJA RADGONA**, ki se je vršilo dne 11. junija pri Sv. Jurju.

Prvo točko dnevnega reda sta tvorila praktična nastopa tov. Ivanjšiča in Zerjava.

1. Tov. Ivanjšič (6 razred, 6. 7. in 8. šol. leto). Tema: Lomljenje svetlobnih žarkov ob prehodu redkejših teles skozi gostejša. Praktični nastop je pokazal smernice, kako se izvaja princip delovne šole.

2. Tov. Zerjav (5 razred, 5. šol. leto). Tema: Kocka. Praktični nastop je pokazal način, kako je treba geometrijski pouk spraviti v sklad z rokotvornim poukom.

V govoru omenja tov. predsednik, da je naša stanovska organizacija krenila na novo pot, kar se osobito zadnji čas opaža. Organizacija se odslej ne bo bavila zgolj s stanovskimi vprašanji, ampak jedro nove smernice bodo tvorili tudi problemi o razmotirvanju raznih kulturnih vprašanj. Posebno razveseljivo je dejstvo, da je pričelo vodstvo organizacije v tem smislu delovati, kar nam potrjujejo zadnji čas razni članki tov. Skulja in drugih.

Člani društva postanejo tudi člani »Učiteljskega doma« s tem, da se poravna članarina za posameznika v znesku 20 Din.

Istotako se sklene, da postane naše društvo član »Učiteljskega zdraviliškega doma« v Rogaški Slatini. Zadrudni delež v znesku 250 Din nakaže tov. blagajničarka.

Tov. nadzornik poda kratko poročilo o »Uredbi novih krajevni in oblastnih šolskih odborov« ter poročilo o raznih člankih iz »Narodne Prosvete«.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA RADOVLJSKI OKRAJ** je zborovalo dne 14. septembra 1927 na osnovni šoli na Jesenicah. Pričetek ob 11. uri dopoldne.

Predsednik je podal a) poročilo o glavni skupščini v Skoplju, b) poročilo o seji širšega sveta in c) o pokrajinski skupščini v Kranju ter č) poročilo o samoizobraževalnem tečaju v Ljubljani. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta.

Tov. Mrovlje je podal poročilo o Ferijalnem savezu. Sprejet je bil predlog, da se drugo leto zopet dovoli učiteljska naselbina na otoku Braču.

Soglasno se sprejme predlog tov. Mrovljeta, da plača vsak član, kateri se brez tehtnega opravičila ne udeleži zborovanja, 10 Din družbenega davka. Opravičilo je